

dr. hab. Marcin Hajewski, prof. ASP
Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach,
maj 2026

Recenzja sporządzona w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora mgr. Łukaszowi Koniuszemu w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki wszczętym przez Uniwersytet Śląski w Katowicach.

Łukasz Koniuszy ukończył studia w 2018 roku na kierunku: Grafika, specjalność: Grafika warsztatowa w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Dyplom, za który otrzymał wyróżnienie zrealizował w Pracowni druku wklęsłego pod opieką prof. Jana Szmatlocha, oraz dyplom dodatkowy w Pracowni serigrafii pod opieką prof. Waldemara Węgrzyna. Warto tu nadmienić, że praca dyplomowa Pana Łukasza Koniuszego została zgłoszona do reprezentowania Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach na wystawie Najlepsze dyplomy Gdańsk 2018, gdzie otrzymała Nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego. Od marca 2025 roku zatrudniony na stanowisku asystenta na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego

Łukasz Koniuszy jest twórcą bardzo aktywnym a swoją obecność stale akcentuje na wystawach i przeglądach w Polsce i poza jej granicami. Jest ich dużo, bo to ponad sto wystaw zbiorowych od ukończenia studiów w 2018 roku. Jednakże dla porządku pozwoliłem sobie na wybór części ważniejszych z nich: „History an Nation”, Inernaional Print Exhibition in Hangzhou, Chiny, International Mini Print Biennial 2025, Ankara, Turcja ŚLADY / TRACES Konkurs graficzny im. Jana Feliksa Piwarskiego Edycja III, Warszawa 29 Biennale Plakatu Polskiego, Katowice, Awagami International Miniature Exhibition 2025, Japonia, X International Biennial „The Art of the Miniature “ – Ruse, 2025, Bułgaria, III MiniPrint Galcia, Hiszpania XVIII Biennial Internacional de Gravat Josep de Ribera, Hiszpania, Mini Print Internacional Reus Fortuny 2025, Hiszpania Segundo Miniprint Internacional de Río Cuarto 2025, Argentyna 8 Piotrkowskie Biennale Sztuki, Piotrków Trybunalski 2 IBMB International Biennial Of Miniature Art-Graphics And Drawings - Bitola 2025, Macedonia Północna, IX International Print Exhibition – Amigos de La Huella – Colombia 2025, Kolumbia, XVI Premio Atlante de Grabado, Hiszpania Utazu Art Award Biennial 2025, Japonia, XXIX Międzynarodowe Biennale Ekslibrisu Współczesnego, Malbork, XIX Międzynarodowe Biennale Małej Formy Graficznej i Ekslibrisu, Ostrów Wielkopolski, Festival Internazionale di Incisione Contemporanea FIIC 2025, Włochy, The 23rd International Print Biennial - Varna, 2025, Bułgaria Graphics in Kharkiv 2025, Ukraina,

„Printday in May” Maxnifier International Printmaking Exhibition, Bangkok, Tajlandia, Mini Print Kazanlak 2025, Bułgaria XVIII Bienal de Miniaturas Gráficas TAGA, Wenezuela 13th International Latgale Graphic Art Symposium Exhibition, Daugavpils, Łotwa, 6th Egypt International Print Triennial, Egipt 6 International ExLibris Competition Varna 2025, Bułgaria, Fifth International Print Biennale, Yerevan 2025, Armenia. To aż dwadzieścia siedem wystaw tylko za okres 2025 roku. Potwierdzeniem jakości prezentowanych prac może być pokaźna liczba nagród i wyróżnień. To dziewiętnaście nagród i wyróżnień z tylko z ostatnich czterech lat, z ponad trzydziestu otrzymanych ogółem

III Nagroda – ŚLADY / TRACES Konkurs graficzny im. Jana Feliksa Piwarskiego Edycja III, Warszawa; Wyróżnienie Honorowe – IX Exposición Internacional de Grabado “Amigos de la Huella” Colombia 2025, Kolumbia; Pierwsze Wyróżnienie – Miniprint Internacional de Río Cuarto 2025, Argentyna; Wyróżnienie Honorowe – Fifth International Print Biennale, Yerevan 2025, Armenia; Wyróżnienie Honorowe – XIX Międzynarodowy Konkurs Małej Formy Graficznej i Ekslibrisu, Ostrów Wielkopolski; Nagroda Honorowa – 6th Egypt International Print Triennial, Egipt, Wyróżnienie Honorowe na Ekslibris. Gliwice-Cieszyn 2024, Gliwice – XIV Międzynarodowy Konkurs; II Nagroda – Primo Premio Senior Grafica Italiana 2024, Włochy; III Nagroda – Grafiteka 2024, Warszawa; Foreign Artist Award – 12 International Biennial of the Small Forms – Pleven 2024, Bułgaria; II Nagroda – 21st International Biennial of Sarcelles Engraving, Francja; Nagroda Specjalna – The First International Biennial of Miniature Art-Graphics and Drawings, 2023, Macedonia Północna; Wyróżnienie Honorowe – Awagami International Miniature Print Exhibition 2023, Japonia; Wyróżnienie Honorowe – 5 International Exlibris Competition Varna 2023, Bułgaria; Wyróżnienie Honorowe – Miniprint Kazanlak, Bułgaria; I Nagroda – Primo Premio Senior Grafica Italiana 2022, Włochy; II Nagroda – Primo Premio Senior Grafica Italiana 2022, Włochy; Grand Prix – Małe Formy Plastyczne 2022, Rzeszów; Wyróżnienie honorowe – International Exlibris Competition in Uşak, Turcja; Winner Award – First International Print Online Exhibition 2022, Tajlandia

To ogromny dorobek zebrany na przestrzeni ośmiu lat od uzyskania dyplomu. W topografii wystawienniczej można dostrzec multimedialność artysty. Znajdziemy tu realizacje z zakresu grafiki warsztatowej jak również plakaty, grafikę cyfrową, małe formy, exlibris. Do tego Stypendia:

Stypendium projakościowe w roku akademickim 2024/25
Stypendium projakościowe w roku akademickim 2023/24
Stypendium projakościowe w roku akademickim 2022/23

Oraz rezydencje:

13th International Latgale Graphic Art Symposium, Daugavpils, Łotwa
Art Print Residence, Arenys de Munt, Hiszpania
The Guanlan International Residency Program, Guanlan Original Printmaking Base, Chiny

Recenzja

To nie jest nasze pierwsze spotkanie. Z Panem Łukaszem Koniuszym spotkaliśmy się niejednokrotnie, ale to pierwsze miało miejsce w pracowni Litografii Katowickiej ASP. Jako student drugiego roku był osobowością wyróżniającą się. W prowadzonym wówczas projekcie badawczym dedykowanym technikom druku płaskiego - litografii, aligrafii i drukowi offsetowemu również poświęcił swój czas, jednak swoją uwagę skoncentrował głównie na technikach druku wklęsłego. Jak widać owocnie, bo wciąż podąża obraną drogą. Dzisiaj, czyli ponad dziesięć lat później przychodzi mi recenzować pracę doktorską Pana Łukasza Koniuszego, i to przyjemna kontynuacja rozpoczętej wiele lat temu współpracy.

W dysertacji Pana Łukasza Koniuszego wybrzmiewa niejednokrotnie sformułowanie Mój Śląsk. Sam autor nie odżegnuje się od zawłaszczenia rzeczoności Śląska. Wiem to nie tylko z treści rozprawy, czuję to również intuicyjnie, że zaimek Mój oznacza tyle co ważny, szczególny, ale mój znaczy również Wasz. Tych którzy z tym Śląskiem się identyfikują, choć każdy na swój osobisty sposób. Czuć jak dużo w sercu zajmuje miejsca ta relacja. Są zdania, w których wybrzmiewa sentymentalny czy wręcz idylliczny obraz Śląska, rodzinnego Bytomia, podwórka z dzieciństwa. Pan Łukasz subtelnie odżegnuje się nie chcąc tym sentymentalnym tchnieniem koncentrować uwagi na swoich pracach. Osobiście nie uważam tej relacji za wypaczającą rzetelność obserwatora a jedynie nadaje prawdziwości i troskliwej uważności. Ta uwaga to kilkuletni okres fotograficznej dokumentacji i graficznych poszukiwań. Ta wnikliwa obserwacja doprowadza nas do miejsca, w której autor dostrzega ważne relacje pomiędzy miejscem, pamięcią i matrycą. Dualnie prowadzi analizę zależności wspomnianych pojęć. Odnajduje ich wspólne, mechanizmy pomiędzy socjologicznymi znaczeniami miejsca, czasu, matrycy i analogicznie rozpatruje ich znaczeniowość w kontekście materii grafiki. W opozycji do swojego byłego promotora prof. Jana Szmatlocha jak i innych, autorów zajmujących się unikającymi w czasie obrazami Śląska. Autor dostrzega jednak drobny element, który stygmatyzuje architekturę Śląska. Element, który stanie się osią dla całego cyklu „Pamięć miejsca, pamięć matrycy”.

Ankra z łac. ankora- kotwica, kłamra – element, którego zadaniem jest stabilizacja ścian budynków. W podkopanym Śląsku stała się gwarantem przetrwania miejscowej architektury. Ten stalowy uścisk nie tylko odpowiada za trwanie budynków, metaforycznie odpowiada za uchwycenie tego jak ważnego miejsca – Heimatu, stając się mocą jego trwałości również w rozumieniu pamięci.

Mnemosyne- Pamięć miejsca. Z greckiego mnēmē – pamięć oraz topos – miejsce. Pojęcie ukonstytuowane przez badacza Jan Assmanna w XX wieku. Tym pojęciem zatytułował autor wszystkie swoje prace nadając im jedynie numeryczne rozróżnienie. łącznie osiemnaście prac. Wszystkie z nich mają monumentalny rozmiar

poczynając od rozmiaru 140 x 200 cm aż do 200 x 420cm. Ten monstualny wręcz wymiar kompozycji nie jest przejawem megalomani a zasadnym środkiem, który pozwala odbiorcy w warunkach galeryjnych obcować z rzeczywistą niemalże skalą architektoniczną. Wielocłonowe kompozycje oparte na formacie B1 nie ukrywają swojej składanej kompozycji. Styk arkuszy tworzy jedynie symbiotyczną siatkę, która umocowuje architektoniczny kontekst. Prace mają podobne budowę. Składowe to realistyczne przedstawienia ankrów, stalowe belki wzmocnień, głębokie mezzotintowe płaszczyzny czerni kontrastujące z połaciami białych płaszczyzn oraz sucho igłowych pociągnięć naruszających ich czystość. Ta prostota środków wystarcza. Daje oddech i jednocześnie poczucie, że „skrępowane” ściany stoją tuż obok nas. Za słuszne uważam podjęcie decyzji o utrzymaniu realistycznej skali ankrów. Co więcej, choć nie wynikało to z rozmowy z autorem to warto podkreślić, że taka modułowa budowa prac pozwala na ich elastyczne przeprojektowanie i dostosowanie do zmiennych okoliczności ekspozycyjnych.

Podsumowanie

Zaprezentowany przez autora zestaw prac „Pamięć miejsca, pamięć matrycy” ukazuje przemyślany i zwięzły projekt będący wieloletnim studium nad miejscem, tożsamością, pamięcią. Buduje dojrzałą artystyczną wypowiedź o znaczeniu pamięci, osobistej i zbiorowej, elementach na których miejsce odciska swój ślad i buduje naszą tożsamość. Te zależności i wnioski podpira adekwatnie analizami innych badaczy jak Jan Assmann, Maria Lewicka, Jacek Kotus, Dorota Folga-Januszewska, Waldemar Czachur, Sebastian Dudzik i wielu innych wymienionych w bibliografii. Pan Łukasz Koniuszy realizuje prace z zakresu grafiki artystycznej konsekwentnie podążając ścieżką wynikającą z obranej strategii artystycznej a jego prace są prezentowane na licznych wystawach krajowych i zagranicznych, a także w prestiżowych miejscach kultury i sztuki na całym świecie Zaprezentowane prace świadczą o wysokich kwalifikacjach artysty tak w kwestiach ideowych jak i warsztatowych. łączy ze sobą media korzystając z tych o proveniencji cyfrowej i analogowej nie dyskredytując żadnej ze ścieżek. Stosownie dobiera środki do zbudowania osobistej wypowiedzi.

W związku z tym stwierdzam, że cykl grafik Pana Łukasza Koniuszego „Pamięć miejsca, pamięć matrycy” jest oryginalnym osiągnięciem artystycznym stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki, a doktorant poprzez swoje osiągnięcia wykazuje się istotną aktywnością artystyczną realizowaną w wielu instytucjach kultury w kraju i za granicą, wobec czego spełnione zostały warunki określone w art, 187 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn, zm,) a osiągnięcia artystyczne oraz aktywność artystyczna pana mgr Łukasza Koniuszego uzasadniają nadanie mu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastycznej i konserwacja sztuki.

dr.hab Marcin Hajewski

